

Dotazníkové šetření pro studenty vysokých škol – strukturální fondy

Dotazníkové šetření bylo zaměřeno na zjištění povědomí studentů o strukturálních fondech a regionální politice. Respondenty byli studenti 4. a 5. ročníku Masarykovy univerzity studující obor Regionální rozvoj a správa a Veřejná ekonomika a správa, mezi odpovídajícími se objevil i jeden student oboru Podniková ekonomika. Dotazník vyplnilo 186 studentů.

Počet respondentů	186
3. ročník	0
4. ročník	106
5. ročník	80

Motivace ke studiu

Jedna z otázek byla, jaká byla motivace studentů k výběru tohoto oboru. Pro spoustu lidí byl obor atraktivní a zajímavý, velmi často se ale objevovaly odpovědi, že důvodem k výběru byla předpokládaná menší náročnost studia nebo nižší percentil pro přijetí, než u ostatních oborů nabízených fakultou.

Stáže

Absolvování stáže:		%
celkem	46	24,7
3. ročník	0	0,0
4. ročník	17	16,0
5. ročník	29	36,3

Počet studentů absolvujících stáže byl 46 ze 186, tedy 24,7%. Více zkušeností se stáží měli studenti 5. ročníku, kde se stáže účastnilo 36 % dotázaných studentů.

Pro svou stáž využilo nejvíce studentů pracovní stáže v zahraničí, většinou zajišťované přes program Erasmus. Studenti si také často vybírali organizace veřejné správy - krajské úřady, magistrát, městské úřady. Větší podíl oborových stáží měli opět studenti pátého ročníku.

Kde	5.ročník	4.ročník	Celkem
soukromý podnik	3	0	3
veřejná správa (kraj, magistrát ...)	5	7	12
soukromá firma zabývající se dotacemi EU	5	0	5
Rop, Úřad regionálního rozvoje	4	1	5
zahraničí	7	6	15
státní podnik	1	0	1
cestovní ruch	2	0	2
nezisková organizace	2	1	3

Názor na centralizaci regionálních programů

Na snahy o centralizaci mají studenti jasný názor. Centralizace by jako taková popírala princip subsidiarity, dle kterého by mělo rozhodování probíhat spíše na nižších úrovních, aby si každý region mohl rozhodnout, na co prostředky použije. Ministerstva k takovému rozhodování nemají dostatek informací. Regiony samy nejlépe ví, kde jsou finanční prostředky potřeba. Rozhodování na centrální úrovni by se stalo neefektivní, prostředky by nebyly vhodně alokovány. Zhoršila by se kontrola i transparentnost. Souhlasný postoj s centralizací byl výjimečný. Někteří studenti se snažili přijít na nějaké klady centralizace, uváděli ušetření finančních prostředků a menší šanci zneužití.

Centralizace	
ne	164
ano	10
neví, nevyjádřili se	12

Je systém strukturálních fondů vhodným nástrojem?

Dotace jsou studenty vnímány jako nástroj, který může určitým způsobem pomoci, věří v něj, ovšem přidávají, že ve stávající podobě slouží spíše ke snadnému získání peněz, než jako řešení zásadních regionálních problémů.

Jako zápory dotačního systému vidí studenti především jeho zneužívání, narušení volné konkurence subjektů na trhu, potlačení motivace být ekonomicky soběstační, přispívání na neúčelné projekty, použití peněz na běžný chod místo na investice, vysoké náklady na administrativu, administrativní náročnost při získávání dotace. Někteří studenti upozorňují, že ne všechny disparity lze odstranit i přes vynaložení velkého množství finančních prostředků. Jako palčivý problém je vnímána korupce, což může souviset i s nepříliš příznivým mediálním obrazem.

Řešení vidí studenti ve snížení počtu programů, zpřísnění podmínek poskytování dotací, lepší kontrolu jak při získávání dotace, tak i při zpětném hodnocení, kontrolu výsledků organizace. Spousta studentů uváděla jako příklad nástroje, který by měl dotace nahradit výhodné půjčky.

Systém SF v ČR považujete za vhodný nástroj k řešení regionálních disparit?			
ANO			133
NE			27
neví, nevyjádřili se			26

Příklady odpovědí:

Jak byste jej změnili?

- zúžit je, snížit byrokracii, snížit míru poskytovaných dotací, ať jdou peníze jen na smysluplné a účelné projekty
- změnit systém kontroly, administrativně odlehčit a zavést protikorupční prvky, zamezit korupci a plýtvání penězi
- nelíbí se spojování odlišných regionů do NUTS, méně peněz na CR, více na občanskou vybavenost a infrastrukturu
- zamezit neoprávněnému používání EU peněz, mohl by vzrůst podíl nepřímých dotací, víc alokovat do infrastruktury a dopravy
- zpřísnit výběr projektů a kontrolu, nutné zjednodušení (nyní vysoká netransparentnost, finanční zátěž), ubrat byrokracie
- peníze použít na běžný chod institucí ne na inovace a novou výstavbu; méně administrativního zatížení
- dal bych přednost zvýhodněným půjčkám, dotace bych omezila na oblast zdravotnictví a školství, zredukování počtu OP, prioritních os
- zaměřit se více na zdravotnictví, školství, infrastrukturu, neziskovky; nechat si obce přerozdělovat své peníze, možnost využití výhodných úvěrů
-

Informace

Většinou studentů informace nechybí. Internetové stránky považují za dostatečné a mají za to, že všechny potřebné informace si umějí vyhledat. Ovšem zčásti může být tento názor způsoben i nezájmem o danou problematiku.

Informace	
chybí	53
nechybí	106
neví, neuvedli	27

Studentům chybí informace o konkrétních prováděných projektech, hlavně z hlediska transparentnosti financování, postrádají informace o kontrole projektů, výsledky kontrol, rádi by se dozvěděli, jak se projekty hodnotí, jaká jsou kritéria, zhodnocení efektivity již uskutečněných projektů, jaký byl skutečný přínos projektů, analýzy. Studenty by zajímaly i celkové náklady strukturálních fondů, zvláště pak, jaká část směřuje na uhrazení provozních a administrativních nákladů. Chybí jim i srovnání úspěšnosti NUTS, plány pro nadcházející období po roce 2013, informace o krácení částek na OP či míry čerpání a zůstatek ve fondu. Byl projeven i zájem o informace o přeshraničních projektech, konkrétně Česko- Polsko.

Příklady uváděných návrhů:

- lepší přehlednost a informovanost na internetových stránkách, zvýšit informovanost starších občanů, větší jednotnost poskytovaných informací
- větší detailnost, víc informací v tisku a na webových stránkách tisku, informace o chybách v žádostech o dotace, přehled o realizovaných programech
- informace o fungování regionů soudržnosti

Forma:

televizní diskuse, pořady a reportáže, praktické workshopy, přehledné internetové stránky, prezentace, odborná publikace, články v časopisech a novinách, přednášky od odborníků, stáže a praxe pro studenty, informace na veřejných zasedáních, větší publicita při otevírání výzev, elektronický měsíčník, informování e-mailem

Představa o budoucím uplatnění

Většina studentů plánuje zůstat ve svém oboru, avšak málokdo má jasnou představu, co by chtěl konkrétně dělat, zmiňují, že jejich pracovní zařazení bude závislé na nabídce práce.

Představa o budoucím uplatnění	
Veřejná správa	77
Podnikání	13
Neví	50
Cestovní ruch	18
Soukromá společnost	25
Nezisková organizace	3

Zájem o dodatečné informace:

Jen minimum studentů nejeví zájem o získání nových informací, největší zájem je o přednášku či exkurzi přímo v úřadě, téměř srovnatelný zájem je i o přednášku přímo na univerzitní půdě.

Zájem o:			
přednáška zástupce úřadu na akademické půdě			83
přednáška v prostorech úřadu, exkurze			106
den otevřených dveří v úřadu			46
nic			7